

de regeling der godsdienstige aangelegenheden aan de regering te Amsterdam over te laten. Volgens De Marivault hadden „les députés du culte réformé le plus de chaleur” in de bespreking getoond. Deze zaak gaf den commissaris-generaal gelegenheid in een brief aan den minister van politie zich zelf aldus te loven: „Le même jour, où M. le Préfet entendait les députés de tous les cultes, j’avais rassemblé le soir chez moi une société nombreuse et brillante choisie dans tous les partis, dans toutes les religions; c’était la première fois, qu’une semblable réunion avoit lieu, je n’ai qu’à me féliciter de l’avoir formée et son résultat a été tel, que je dois regretter que ma fortune ne me permette pas de la renouveler souvent. *Tous les bons esprits ont applaudi a mes motifs*, et ils ont été généralement si bien appréciés, que je dois plus que jamais espérer de rendre impuissans les efforts faits encore par quelques personnes pour contrarier l’introduction du système français”. Zulke brieven noemt men in het Fransch „des arguments métalliques”.

Met de bewaking der godsdienstige vereenigingen werd de commissaris van politie Langestraat belast. De Marivault vroeg hem steeds nieuwe inlichtingen, zooals over een godsdienstige zangvereeniging onder leiding van ds. Scharp en een genootschap van schoolmeesters waar theologische vraagstukken besproken werden. In de rapporten, die Langestraat wekelijks moest inzenden, vond De Marivault vele bewijzen van „le mauvais esprit” der verschillende vereenigingen. Zoo was er nog steeds blijven bestaan een genootschap met de zinspreuk: „Vrede, Vriendschap, Getrouwheid aan den godsdienst en het huis van Nassau”, waarvan alle leden kleine burgers en handwerkslieden waren. Wel was de vereeniging door de politie ontbonden, maar in het geheim bestond zij verder. De leden droegen, volgens De Marivault, als herkenningsteeken een cachet met den leeuw met de zeven pijlen. Ook bestond er een genootschap dat zich bezig hield met het commenteeren der psalmen Davids, waaruit dan tegelijk berekeningen gemaakt werden over den levensduur van den Keizer.

Ook de katholieke geestelijken stonden onder streng toezicht. Bij het overlijden van den deken van Schieland, Vree-